

CO ROBIĆ W RAZIE SPORU Z NIEMIECKIM PRZEDSIĘBIORCĄ?

Transgraniczne dochodzenie roszczeń konsumenckich

ZANIM WSTĄPISZ NA DROGĘ SĄDOWĄ...

Jeśli dokonaliśmy zakupu towarów w Niemczech bądź zamówiliśmy towar czy usługę od niemieckiego przedsiębiorcy, a spełnione świadczenie nie odpowiada naszym oczekiwaniom lub przedsiębiorca opóźnia się z jego realizacją, powinniśmy w pierwszej kolejności spróbować rozwiązać zaistniały problem polubownie. Jeśli jednak składana reklamacja nie przyniosła rezultatu, warto skorzystać z porady prawnej organizacji konsumenckich. W Polsce możemy liczyć na pomoc Federacji Konsumentów, miejskich i powiatowych rzeczników konsumentów, a także Europejskiego Centrum Konsumenckiego. W przypadku sporu

polsko-niemieckiego warto zwrócić się do Polsko-Niemieckiego Centrum Informacji Konsumenckiej we Frankfurcie nad Odrą, które specjalizuje się w polsko-niemieckich umowach konsumenckich. Jeżeli jednak interwencja organizacji konsumenckiej również nie przyniesie oczekiwanego efektu, jedynym rozwiązaniem pozostaje skierowanie sprawy na drogę sądową.

Niniejszy przewodnik ma za zadanie wyjaśnić krok po kroku, w jaki sposób konsumenci z Polski mogą dochodzić swoich roszczeń przed sądem przeciwko przedsiębiorcy z Niemiec.

JAKI SĄD JEST WŁAŚCIWY?

W procedurze cywilnej obowiązuje generalna zasada, że pozew należy skierować do sądu właściwego dla siedziby przedsiębiorcy.

Jest jednak kilka wyjątków, kiedy sprawa może zostać skierowana do sądu właściwego dla miejsca zamieszkania konsumenta:

- sprzedaż towaru na raty lub zabezpieczona kredytem;
- przedsiębiorca kieruje swoją ofertę bezpośrednio do polskich konsumentów, np. jego strona internetowa dostępna jest w języku polskim lub reklamuje się w polskich gazetach;

PRZYKŁAD

Niemiecki sklep ma na swojej stronie internetowej ofertę w języku polskim z cenami w złotych dla zwierząt. Jeżeli zakupiony w sklepie internetowym produkt okaże się wadliwy, a sprzedawca nie będzie chciał uznać reklamacji, to konsument z Polski będzie mógł złożyć pozew w polskim sądzie.

- usługa miała być wykonana lub dostarczona na terenie Polski, chyba że z zapisów umowy wynika co innego.

PRZYKŁAD

Pan Kowalski kupił w Niemczech kominek i uzgodnił ze sprzedawcą, że dostarczy go do domu konsumenta w Polsce. Gdyby okazało się, że kominek jest wadliwy, pan Kowalski może złożyć pozew w polskim sądzie.

POLSKI SĄD

Zaletą procesu przed polskim sądem jest przede wszystkim fakt, że będzie on prowadzony w języku polskim. Ponadto odległość do sądu będzie z reguły korzystniejsza dla konsumenta. Nie można jednak zapominać, że postępowanie może się znacznie wydłużyć ze względu na konieczność tłumaczenia pism dla naszego przeciwnika procesowego. Niewykluczone jest również, że sąd polski będzie musiał rozpatrywać sprawę zgodnie z przepisami niemieckimi, co może wiązać się z koniecznością przeprowadzenia dodatkowej ekspertyzy prawnej, co z kolei wpłynie niekorzystnie na czas całego postępowania. Należy pamiętać, że w przypadku

korzystnego dla konsumenta rozstrzygnięcia sprawy, egzekucja wyroku nastąpi w Niemczech.

NIEMIECKI SĄD

Proces prowadzony jest w języku niemieckim. Wszystkie dokumenty, w tym pisma procesowe i dowody z dokumentów, będą musiały zatem zostać przetłumaczone na język niemiecki. Egzekucja korzystnego dla konsumenta rozstrzygnięcia odbędzie się w Niemczech.

DROGA SĄDOWA W NIEMCZECH

Jak już wskazano wyżej, postępowanie przed sądem niemieckim będzie się toczyło w języku niemieckim. Dla strony, która nie włada tym językiem, sąd powołuje tłumacza. Jego koszt zalicza się do kosztów sądowych, które strona przegrywająca będzie musiała pokryć.

Sprawę kierujemy do sądu rejonowego właściwego dla siedziby przedsiębiorcy (*Amtsgericht*), jeżeli wartość przedmiotu sporu nie przekracza

5000 euro. Wartość przedmiotu sporu jest to kwota, której bezpośrednio żądamy lub wartość usługi, którą chcemy, by sąd nakazał drugiej stronie wykonać.

Spory powyżej tej kwoty rozpatrywać będzie niemiecki sąd krajowy (*Landgericht*). Istnieją jednak wyjątki od tej zasady, jak np. spory dotyczące umowy najmu.

⚠ UWAGA!

Przed sądem krajowym i wyższym sądem krajowym będziemy musieli być reprezentowani przez adwokata dopuszczonego w Niemczech do zawodu (*Rechtsanwalt*). Przy mus adwokacki nie obowiązuje w postępowaniu przed sądem rejonowym.

Niemiecki sąd może doręczyć dokumenty sądowe bezpośrednio drogą pocztową za pomocą listu poleconego za potwierdzeniem odbioru albo za pośrednictwem polskiego sądu rejonowego.

W Niemczech wysokość opłaty sądowej oraz wynagrodzenia adwokata jest uzależniona od wartości przedmiotu sporu. Przy wartości przedmiotu sporu w wysokości 1500 euro opłaty

sądowe wraz z kosztami pełnomocnika procesowego obu stron wyniosą około 900 euro. W przypadku wniesienia apelacji koszty wzrosną dodatkowo o co najmniej 1000 euro, jeżeli obie strony będą reprezentowane przez pełnomocników procesowych. Ponadto należy uwzględnić ewentualne koszty opinii biegłego, a także tłumaczenia.

Z zasady koszty postępowania ponosi strona przegrana.

Jeżeli nie jesteśmy w stanie ponieść kosztów postępowania, możemy uzyskać pomoc prawną. W tym celu należy wykazać, że nie możemy pokryć kosztów postępowania oraz złożyć oświadczenie o swojej sytuacji majątkowej i rodzinnej wraz z odpowiednią dokumentacją. Wszystkie dokumenty muszą być przetłumaczone na język niemiecki. Wniosek na urzędowym formularzu wraz z załącznikami w obu językach składamy bezpośrednio do sądu w Niemczech albo za pośrednictwem polskiego sądu okręgowego właściwego dla naszego miejsca zamieszkania. Zwrot kosztów obejmuje zarówno koszty sądowe, jak i koszty adwokata.

W ramach pomocy prawnej konsument może uzyskać zwrot kosztów tłumaczenia.

6 I CO ROBIĆ W RAZIE SPORU Z NIEMIECKIM PRZEDSIĘBIORCĄ?

Nawet jeżeli konsument otrzyma pomoc prawną, w razie przegrania procesu będzie musiał zwrócić stronie przeciwnej koszty adwokata.

i Dodatkowe informacje dotyczące pomocy prawnej oraz formularze są dostępne na stronie internetowej europejskiego portalu E-Sprawiedliwość pod adresem e-justice.europa.eu.

EUROPEJSKIE POSTĘPOWANIA SĄDOWE

Poza zwykłymi procedurami krajowymi możemy naszych roszczeń dochodzić w postępowaniach europejskich. Pozew należy skierować do sądu właściwego dla siedziby przedsiębiorcy, poza wyjątkami opisanymi w części Jaki sąd jest właściwy?

i Formularze, na których należy składać pozwy, dostępne są na stronie internetowej europejskiego portalu E-Sprawiedliwość pod adresem e-justice.europa.eu

EUROPEJSKIE POSTĘPOWANIE NAKAZOWE

Europejski nakaz zapłaty jest uproszczoną i szybką metodą dochodzenia roszczeń w sporach transgranicznych. Aby z niej skorzystać, musimy od przedsiębiorcy dochodzić określonej kwoty, wymagalnej w chwili składania wniosku. Wysokość żądanej kwoty nie jest istotna.

W postępowaniu nakazowym nie możemy żądać naprawy lub wymiany towaru.

i PRZYKŁAD:

Pan Kowalski z Wrocławia kupił w Berlinie aparat fotograficzny, jednak z powodu wady odstąpił od umowy i domaga się zwrotu zapłaconej ceny. Ponieważ sprzedawca odmówił zwrotu pieniędzy, pan Kowalski może złożyć w sądzie pozew o wydanie europejskiego nakazu zapłaty. Gdyby konsument chciał otrzymać nowy aparat, wówczas nie mógłby skorzystać z europejskiego postępowania nakazowego.

Pozew (*Antrag*) należy złożyć na odpowiednim formularzu. W Niemczech właściwym sądem jest Sąd Rejonowy Berlin-Wedding (*Amtsgericht Berlin-Wedding*).

-Wedding), w Polsce - w zależności od wartości przedmiotu sporu - sąd rejonowy lub okręgowy. Nakaz zostanie wydany w terminie 30 dni od wniesienia przez nas pozwu. Sąd może wydać nakaz zapłaty części roszczenia, jeśli tylko część uzna za zasadną, a my wyrazimy na to zgodę.

Jeśli przedsiębiorca wniesie sprzeciw, wówczas postępowanie odbywa się przed sądem w państwie złożenia pozwu zgodnie z miejscowymi przepisami postępowania cywilnego.

Konsument może jednak już w pozwie zażądać zakończenia postępowania w razie wniesienia sprzeciwu. Jeśli przedsiębiorca nie sprzeciwi się naszemu żądaniu, wówczas sąd z urzędu stwierdza wykonalność nakazu zapłaty i przesyła nam wykonalny europejski nakaz zapłaty.

Europejskie postępowanie nakazowe zalecane jest tylko wtedy, gdy przedsiębiorca nie kwestionuje roszczenia.

8 | CO ROBIĆ W RAZIE SPORU Z NIEMIECKIM PRZEDSIĘBIORCĄ?

Europejski nakaz zapłaty jest stosunkowo tani. W Niemczech trzeba zapłacić 0,5% wartości opłaty przewidzianej w tabeli opłat sądowych dla danej wartości przedmiotu sporu (minimalna opłata wynosi 32 euro). Dodatkowo możemy zostać obciążeni kosztem tłumaczenia i dostarczenia nakazu zapłaty. W Polsce w chwili składania formularza należy wpłacić 5% wartości przedmiotu sporu (minimalna opłata wynosi 30 zł). 75% wniesionej opłaty zostanie nam automatycznie zwrócone, jeżeli europejski nakaz zapłaty uprawomocni się.

❖ EUROPEJSKIE POSTĘPOWANIE W SPRAWACH DROBNYCH ROSZCZEŃ

Pisma składane są w języku sądu. W ten sposób możemy dochodzić oszczeń, które nie przekraczają 2000 euro.

Poza żądaną kwotą możemy również domagać się naprawy lub wymiany towaru.

Pozew powinniśmy złożyć na odpowiednim formularzu wraz z dowodami na potwierdzenie naszych roszczeń, np. umowy, faktury, korespondencja z wykonawcą. Jeśli nie stwierdzono

braków formalnych, sąd w terminie 14 dni prześle pozwanemu przedsiębiorcy odpis pozwu wraz z załącznikami. Przedsiębiorca ma 30 dni na wysłanie do sądu odpowiedzi na pozew. Jeśli jej nie wyśle, sąd wyda wyrok.

Jeśli przedsiębiorca sporządził odpowiedź na pozew, sąd prześle nam jej treść. Sąd powinien wydać wyrok w terminie 30 dni od dnia otrzymania odpowiedzi przedsiębiorcy, chyba że będzie chciał przeprowadzić dodatkowe postępowania dowodowe lub wezwać strony na rozprawę. Sąd przeprowadza rozprawę jedynie wówczas, jeżeli uzna to za konieczne. Może ona odbyć się w formie wideokonferencji.

Jeżeli konsument uzyskał korzystny dla siebie wyrok przed sądem polskim, to musi w celu jego wyegzekwowania w Niemczech zwrócić się do polskiego sądu o wydanie europejskiego zaświadczenia o wykonalności wyroku.

Koszty europejskiego postępowania w sprawach drobnych roszczeń są z reguły przewidywalne i przejrzyste. W Polsce trzeba wnieść opłatę w wysokości 100 zł przy składaniu pozwu. W Niemczech opłata ustalana jest według tabeli opłat sądowych.

❖ ZWYKŁE POSTĘPOWANIE

Jeśli nasze roszczenie przekracza 2000 euro, należy wszcząć zwykłe postępowanie sądowe. Postępowanie to może być długotrwałe, gdyż przepisy nie wprowadzają w tym zakresie żadnych ograniczeń czasowych. Koszty takiego postępowania mogą w ostatecznym rachunku być dość wysokie, jeżeli konieczne będzie sporządzanie tłumaczeń lub opinii rzeczoznawcy. Należy również wziąć pod uwagę koszty dojazdu na rozprawę. Przed złożeniem

pozwu należy zastanowić się, czy nie skorzystać z usług adwokata lub radcy prawnego.

EGZEKWOWANIE WYROKÓW

Postępowanie egzekucyjne zostanie wszczęte jedynie, jeżeli przedsiębiorca nie chce dobrowolnie poddać się decyzji sądu. Egzekucja wobec niemieckiego przedsiębiorcy będzie

prowadzona w Niemczech. Korzystny dla nas wyrok należy zaopatrzyć w klauzulę wykonalności. Wniosek o nadanie klauzuli składa się na piśmie do sądu, przed którym sprawa była rozstrzygana.

Od 10 stycznia 2015 roku wszystkie wyroki polskich sądów będą uznawane w Niemczech bez potrzeby przeprowadzania dodatkowego postępowania. Jeżeli uzyskaliśmy wyrok w Polsce, należy uzyskać w polskim sądzie europejskie zaświadczenie potrzebne do automatycznego uznania i wykonania tego wyroku w Niemczech. Zaświadczenie wraz z wyrokiem należy przedstawić niemieckiemu komornikowi. Może on od nas zażądać tłumaczenia wyroku.

ALTERNATYWNE POSTĘPOWANIA (POLUBOWNE)

Alternatywę w stosunku do postępowania sądowego stanowią procedury pozasądowego rozwiązywania sporów, tzw. ADR (Alternative Dispute Resolution). W ramach ADR konflikt pomiędzy przedsiębiorcą a konsumentem może być rozstrzygnięty poza systemem państwowego sądownictwa przy pomocy neutralnej osoby trzeciej.

W przypadku sporu z niemieckim przedsiębiorcą konsument z Polski może zwrócić się do niemieckiego podmiotu ADR. W Niemczech istnieje ponad 200 podmiotów ADR, zarówno regionalnych, jak i o zasięgu ogólnokrajowym. Mają one charakter sektorowy lub branżowy i często są powołane przez stowarzyszenia zawodowe. Postępowanie polubowne jest prowadzone w języku niemieckim. Z reguły są one dla konsumenta nieodpłatne, jednak w niektórych przypadkach należy się liczyć z kosztami sporządzenia opinii rzeczoznawcy bądź tłumaczeń.

Wynik postępowania może mieć – w zależności od danego podmiotu ADR – charakter wiążący bądź niewiążący.

Udział w pozasądowej procedurze rozwiązania sporu jest dla konsumenta zawsze dobrowolny, a dla niemieckiego przedsiębiorcy w niektórych sektorach obowiązkowy.

ADRESY, GDZIE MOŻNA UZYSKAĆ POMOC

W przypadku pytań i problemów mogą Państwo zwrócić się do następujących organizacji i instytucji:

- Polsko-Niemieckie Centrum Informacji Konsumentckiej/
Deutsch-Polnisches Verbraucherinformationszentrum der Verbraucherzentrale Brandenburg e.V.

Karl-Marx-Str. 7,
15230 Frankfurt (Oder),
www.konsument-info.eu

- Federacja Konsumentów
Biuro Rady Krajowej

ul. Ordynacka 11/1
00-364 Warszawa
www.federacja-konsumentow.org.pl

Kontakt do oddziałów FK w całej Polsce w zakładce Tu znajdziesz pomoc

- Europejskie Centrum Konsumentckie

Plac Powstańców Warszawy 1
00-950 Warszawa
www.konsument.gov.pl

- Rzecznik Konsumentów

Adresy powiatowych/miejskich rzeczników konsumentów znaleźć można na stronie:
www.uokik.gov.pl

- ADR

http://ec.europa.eu/consumers/solving_consumer_disputes/non-judicial_redress/adr_in_your_country/index_en.htm

Broszura przygotowana przez
Federację Konsumentów
Biuro Rady Krajowej
ul. Ordynacka 11/1
00-364 Warszawa

Projekt dofinansowany
z Programu Civil Justice
Unii Europejskiej

Opracowanie graficzne:

FANTASIADesign.pl - Agencja Reklamowa

Zdjęcia: 123rf

Druk: LASERLINE Digitales Druckzentrum Bucec & Co. Berlin KG

Niniejsza publikacja powstała przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej, z Programu Civil Justice Unii Europejskiej. Odpowiedzialność za treść publikacji ponosi Federacja Konsumentów. Treść nie odzwierciedla poglądów Komisji Europejskiej.

© Federacja Konsumentów, listopad 2014

verbraucherzentrale

Brandenburg